

KAINUUN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS,
POHJOIS-SAVON ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
kirjaamo.kainuu(at)ely-keskus.fi, kirjaamo.pohjois-savo(at)ely-keskus.fi

Kainuun luonnonsuojelupiiri ry
Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry (toimialueena Ylä-Savo)

NEUVOTTELUALOITE PIIPARINMÄEN YM TUULIPUISTOKAAVAN OA- SUUNNITELMAN RIITTÄVYYDESTÄ (Kajaani, Vieremä ym)

Viite: Maankäyttö- ja rakennuslain 31 & 64 § mukainen aloite; sekä Kajaanin kaupungin ja Vieremän kunnan OAS-kuulutus

Yhdistykset esittävät ELY-keskuksille maankäyttö- ja rakennuslain 64.2 §:ssä tarkoitettua neuvottelua Kajaanin ja Vieremän tuulipuiston yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaavaehdotusta ei ole vielä laadittu tai asetettu nähtäville.

Perustelemme esitystämme alla. Esitämme ensi viikon alussa täydennyksiä perusteluihin. Pyydämme pikaista neuvottelu-aikaa, jo marraskuulle.

1. Vuoden 2013 OAS:in ei ole kirjattu tai muutenkaan ajoissa tarkemmin sitä kuinka Piiparinmäen ym. YVA:ssa selvittämättä jääneet seikat hoidetaan kaavatyössä ja etenkin kaava-arviointiasiakirjoina. Viiittaamme hallintolain nojalla siihen, että asiassa tulee huolehtia ettei salassapidettävien lajien esiintymis-, lisääntymis- tai levähdyspaikkoja julkisteta. Niihin kohdistuvia haittoja on voitava esitellä kuitenkin erillisillä asiakirjoilla ilman esiintymiskarttoja.

2. Hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnin suhde kaavoitukseen.
Erityisen tärkeäksi neuvottelutarpeen tekee RKTL:n 3.11.2014 päivämä lausunto Metsälamminkankaasta. Lausunnot tuodaan ensi kertaa selkeästi esiin tietopuutteet ja tieteelliseen (ei vain konsulttityönä tehtävän) arviointiin liittyvät tarpeet useiden valtakunnallisesti merkittävien lajien osalta. RKTL viittaa myös näiden kahden hankkeen yhteishaittavaikutuksiin, jotka kohdistuvat populaatiotasolla suurnisäkkäisiin.

3. On arvioitava myös miten kaavaselvityksiä on täydennettävä, kun YVA:n jälkeen hanke on oleellisesti muuttunut. Metsähallitus suunnittelee tuulipuistohanketta YVA:n jälkeen ensisijassa Vieremälle ja Kajaaniin. Uuden hankealueen laajuutta ei ole julkistettu.

4. OAS:n suunnitelma selvityksistä ei anna pohjaa arvioida kaavavaikutuksia. Kaavavaikutusten arviointi poikkeaa YVA:n tarkoituksista. Suurmaanomistajalla, metsähallituksella on mahdollisuuksia osoittaa hanke muualla, mutta tähän mennessä sijoitusta on mietitty LSL 5 § vastaisesti vain hankkeen sisärajausten avulla.

Kaavoittajan (Pöyryn) tulee huomioida mitoituksessa eri käyttömuotojen sovittaminen MRL:n pääperiaatteena. Tulee arvioida täyttyvätkö nämä edellytykset nykyisillä tietolähteillä.

5. ELY-keskuksien hallussa olevat tiedot kaavoituksessa?

Koska OYK tulee ilmeisesti johtamaan rakennuspaikkojen hyväksyntään ilman asemakaavoitusta, haluamme varmistua miten eri tahojen tietovaihto tullaan toteuttamaan. Rakennuspaikkojen määrän mitoittaminen liittyy oleellisesti kaava-alueen suoarvoihin, joita voi pitää valtakunnallisten merkittävänä yhdessä muiden "Pohjois-Suomenselän" soiden kanssa. Rakentaminen tulisi pirstomaan kokonaisuutta, joten kaavavaikutusten arvioinnin pohjaksi tulee tuottaa tietoa näiden suokohteiden verkostosta, ja maakuntakaavaa tarkemmin.

6. Hankkeen vaikutukset mm. ihmisten elinoloihin sekä luonto- ja maisema-arvoihin tulee selvittää huolellisesti yleiskaavoituksen yhteydessä. Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan yhteydessä jäi selvittämättä monia lajeja, joilla on ilmeisiä vaikutuksia myllyjen sijoitteluun.

Teemme aloitteen ylimääräisestä kaavaneuvottelusta nimenomaan hallintolain tarkoittamien uhanalaisesiintymien vuoksi, joita kaavakonsultit mahdollisesti käsittelevät parhaillaan tai loppuvuoden aikana. Kun uhanalaisten nisäkkäiden havainnot ei ole asiankuuluvasti käsitelty YVAssa eikä maakuntakaavassa, pitää sekä PosELY:n että KaiELY:n ryhtyä toimii, jottei aiheutuisi merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Pidämme siksi välttämättömänä kaavaneuvottelua.

7. Kaavaneuvottelun luonteesta.

Ehdotamme kokouspaikaksi Vieremää/Kajaania. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen osallistuminen olisi suotavaa esim. videoyhteyden avulla, koska hankkeen tietoja on voitava verrata tarvittaviin kaavaselvityksiin.

Vieremän ja Kajaanin hankkeista aiheutuu yhdistysten mielestä väistämättä (hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne huomioon ottaen) todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Asiaa on voitava tarkastella myös luontodirektiivin vaatimusten ja ohjeistuksen tasolla, vaikka ensisijaisesti sovelletaan luonnonsuojelulakia.

Haitat olisivat pysyviä, eikä niihin voisi näkemyksemme mukaan soveltaa LSL 49.3 § menettelyä, koska kyseisten, salassa pidettävien lajien suojelun taso ei ole suotuisa (LSL 5 §). Aiemmin ei ole otettu kantaa LSL 49.3 § poikkeuslupien mahdollisuuteen, joten asialla on kiire.

Kajaanissa ja Iisalmessa 7.11.2014

Janne Kumpulainen, Kainuun luonnonsuojelupiiri ry, toiminnanjohtaja
Jarmo Yliluoma, Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry, puheenjohtaja